

Zmiany w prawie dotyczącym funkcjonowania portów morskich – czy właściwy kierunek?

Szczecin, 21.01.2016 Stara Rzeźnia

radca prawny Rafał Czyżyk
Marek Czernis & Co. Law Office
Szczecin & Gdynia

„NARODZINY” – 1991r.

- **przekształcenie** „zarządów” portów w jednoosobowe spółki skarbu państwa (ustawa komercjalizacyjna),
- **wydzielenie** eksploatacyjnych spółek portowych (Kodeks handlowy) – różnice,
- **umowy dzierżawy** na czas nieokreślony – art. 693 – 709 K.c.

„DZIECIŃSTWO” - 1996r.

- **Ustawa o portach i przystaniach morskich z 1996r.** – powstanie obecnych Zarządów Portów Gdynia, Gdańsk, Szczecin i Świnoujście,
- **tzw. „landlord principle”** – rozdzielenie działalności zarządczej (Zarządy Portów) od eksploatacyjnej (spółki portowe),
- **art. 3 Ustawy o portach i przystaniach morskich** – zgoda Ministra Skarbu Państwa,
- **umowy dzierżawy** na czas nieokreślony – art. 693 – 709 K.c.

„MŁODOŚĆ” – 2004r.

- **art. 5 Ustawy o zmianie ustawy o portach i przystaniach morskich (...)** – obowiązek Zarządów Portów zbycia udziałów/akcji w spółkach portowych do 31.12.2005r.,
- **dalsza implementacja „landlord principle”,**
- **umowy dzierżawy na czas określony 20-30 lat** – „prywatyzacja” – pierwszy wpływ prawa wspólnotowego,
- **kapitałochłonność terminali portowych** – czy czas trwania umów dzierżawy jest wystarczający ?

„PEŁNOLETNOŚĆ” – 2007r.

- „pierwsza” perspektywa unijna 2007-2013r. – wzrost dynamiki inwestycji w polskich portach,

„aquis communautaire”:

- **prawo „unijne” (stanowione)** - art. 49 (swoboda działalności) i 107 (pomoc publiczna) Traktatu o funkcjonowaniu UE - „miękką” interpretacja,
- **orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości** – wykładnia prawa czy jego tworzenie ?

„DOROSŁOŚĆ”

- **orzeczenie w sprawie „*Flughafen Leipzig-Halle v Commission*”** – początek „trudności” ?
- **zmiana statutów Zarządów Portów (2013r.)**
– obowiązek przetargu publicznego na dzierżawę nieruchomości,
- **„druga” perspektywa unijna 2014r.-2020r.** – spełnienie „marzeń”... ale nie bez „kłopotów”...

„DOJRZAŁOŚĆ”

- **projekt Rozporządzenia UE ustanawiającego ramy rynkowego dostępu do usług portowych oraz przejrzystości finansów portów** – „*welcome to [unijna] jungle*” ...
- **Dyrektywa UE w sprawie udzielania koncesji (26.02.2014r.)** – implementacja w Polsce do 18.04.2016r. – projekt Ustawy o umowach koncesji na roboty budowlane lub usługi – krok do przodu czy też... w przepaść... ?
- **partnerstwo publiczno-prywatne** – wyłącznie teoria czy kierunek na przyszłość ?
- **wytyczne Wspólnoty w sprawie pomocy państwa dla portów** – czy dożyjemy... ?

„ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z (DOTYCHCZASOWEGO ☺) ŻYCIA („DE LEGE LATA”)

- **„powódź” przepisów oraz brak ich stabilności** – od „skromnego” początku do pełnego „rozpasania”,
- **brak jednoznaczności przepisów (krajowych i unijnych) oraz rozbieżne orzecznictwo sądowe** – były są: VAT, opłata za użytkowanie wieczyste, podatek od nieruchomości, czekają (?) przedłużenie istniejących umów dzierżawy, pomoc publiczna,
- **„pacta sunt servanda”** – czy aby na pewno... ?

ZALECENIA NA PRZYSZŁOŚĆ („DE LEGE FERENDA”)

- **prawo unijne i krajowe** – mniej znaczy lepiej (za wyjątkiem wyłączenia sektorowego 😊) !
- **stabilność funkcjonowania w portach** – przedłużenie umów dzierżawy w przededniu „nowych” przepisów unijnych,
- **pro-krajowa interpretacja prawa unijnego** – „*who dares wins*”

NA ZAKOŃCZENIE

„Be careful what you wish for...”

P. S.

Sto lat !!!